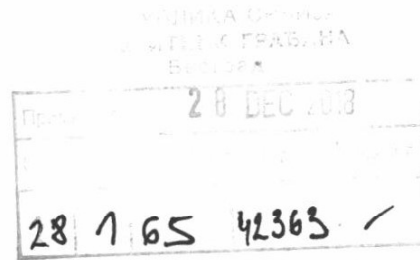

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ
Управа за извршење кривичних санкција
ОКРУЖНИ ЗАТВОР У ЗРЕЊАНИНУ
Број: 070-2196 /18-02
Датум: 27.12. 2018. године
ЗРЕЊАНИН
БН

Јелена Ушјац

Република Србија
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
11000 Београд
ул. Делиградска бр. 16
На посл. бр. 281-65/18

Предмет: Обавештење о предузетим мерама - доставља се
Вежа : Ваш Извештај о посети Окружном затвору у Зрењанину,
дел. број 28886 од 13.09.2018. године

Поштовани/а,

I - Обавештавамо Вас да је управник Окружног затвора у Зрењанину известила о садржају Вашег Извештаја Управу за извршење кривичних санкција, као надлежну за отклањање уочених неправилности наведених у Вашим препорукама.

У питању су препоруке из Извештаја следећих редних бројева садржаја:

1. Управа за извршење кривичних санкција ће спровести мере и активности како би се у ОЗ Зрењанин решио проблем пренасељености и лицима лишених слободе омогућили материјални и животни услови у складу са важећим прописима и стандардима, а нарочито они који се односе на пространост спаваоница, обезбеђење заједничких просторија, нове кревете и душеке, санитарне уређаје, одржавање личне хигијене, дезинсекцију и влагу на зидовима у спаваоницама.

Напомена:

Окружни затвор у Зрењанину је дана 21.11.2016. године и дана 10.01.2017. године купио укупно 240 душека и на тај начин заменио све старе душеке новим.

У оквиру предлога финансијског плана за 2019. годину исказали смо потребу за набавком нових кревета.

8. Управа за извршење кривичних санкција ће припадницима Службе за обезбеђење ОЗ Зрењанин обезбедити униформе и замену делова униформи у складу са прописаним роковима трајања.

Напомена:

Окружни затвор у Зрењанину је обавештен да је поступак јавне набавке униформи за запослене у Служби за обезбеђење у току. У међувремену, запосленима су замењени делови униформи и то ципеле, панталоне и џемпери, тако да је тренутно стање задовољавајуће.

18. Управа за извршење кривичних санкција определиће средства на годишњем нивоу за реализацију обука и курсева у ОЗ у Зрењанину

Напомена:

У складу са важећим законским прописима којима је регулисано издржавање казне, реализација програма поступања осуђених лица подразумева припрему осуђених лица за живот ван пеналних услова, а што ће у великој мери зависити од њихових знања и вештина којима ће бити конкурентнији на тржишту рада.

С обзиром да у Одсеку за обуку и упошљавање (на економији завода) постоје сви предуслови за узгој поврћа у заштићеним условима, успоставили смо контакт са Пољопривредном школом у Зрењанину, а у циљу укључивања њиховог наставног кадра у реализацији теоретске стручне обуке, након које би осуђена лица добила признате сертификате за наведена занимања.

Управи за извршење кривичних санкција, проследили смо, кроз Предлог финансијског плана за 2019.годину, захтев за обезбеђивање финансијских средстава, неопходних за спровођење наведене обуке.

7. ОЗ Зрењанин ће извршити анализу потреба за извршиоцима у Служби за обезбеђење и доставити је Управи за извршење кривичних санкција.

13. ОЗ Зрењанин сачиниће анализу потреба за извршиоцима дипломираним правницима и доставити је Управи за извршење кривичних санкција.

15. Управа за извршење кривичних санкција предузеће мере како би се у ОЗ Зрењанин појединим васпитним радницима решио нерешен радни статус.

16. Управа за извршење кривичних санкција укључиће у обуке и усавршавање запослене ангажоване на пословима третмана у ОЗ Зрењанин.

23. Управа за извршење кривичних санкција предузеће мере како би се у ОЗ Зрењанин ангажовао довољан број медицинских техничара за стално присуство медицинског особља у Заводу.

Напомена за претходних пет препорука:

Пре доношења Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, Окружни затвор у Зрењанину, кроз документациону основу (са претходним описом радних места и кадровским планом) упућује Управи за извршење кривичних санкција потребе за новим радним местима и бројем извршиоца који су неопходни за законито, континуирано и ефикасно обављање послова из делокруга завода. Управа је упозната са проблемом који постоји у заводу и у погледу обима посла и у погледу недовољног броја запослених у Служби за обезбеђење, Одсеку за третман и у Служби за опште послове.

У Заводу су запослена два извршиоца на радном месту медицински техничар, један на неодређено и један на одређено време. У току је поступак спровођења јавног конкурса за попуњавање извршилачког радног места медицински техничар, завршена је друга фаза изборног поступка, обављен је разговор са кандидатима и састављена је листа кандидата, тако да се у скорије време очекује да и други извршилац на радном месту медицински техничар заснује радни однос на неодређено време.

Иначе, због природе и карактера послова, запослени на радном месту медицински техничар обављају послове у Окружном затвору у Зрењанину у две смене и присутни су у заводу радним данима и суботом од 07:00 до 20:00 часова.

II - Такође Вас обавештавамо о предузетим активностима овог Завода, а по препорукама из Вашег Извештаја следећих редних бројева садржаја:

2. ОЗ Зрењанин ће у просторијама-спаваоницама и мокрим чворовима санирати зидове од влаге, извршити дезинсекцију, а затим хигијенско кречење.

- Током 2018.године у заводу је вршено санирање мокрих чворова и влаге, кречење соба и кухиње.
- Окружни затвор у Зрењанину кречење свих просторија врши једном годишње и то у месецу октобру и новембру.
- Дезинсекција соба, заједничких просторија, кухиња и магацина вршена је у више наврата и то дана: 10.06.2018.године, 20.07.2018.године, 03.08.2018.године, 05.09.2018.године и 15.10.2018.године.
- У прилогу достављамо фотографије о извршеним радовима.

3. ОЗ Зрењанин ће свим лицима лишеним слободе омогућити да лични веш перу и суше у перионици завода.

- Свим лицима лишеним слободе је омогућено да перу и суше лични веш у вешерници завода. У Окружном затвору у Зрењанину устаљена је пракса да притворена лица перу лични веш недељом.
- Новембра месеца 2018.године Завод је купио још једну машину за прање веша за лица лишена слободе.

4. ОЗ Зрењанин ће омогућити лицима лишеним слободе исхрану подобну да одржи њихово добро здравље и снагу, а између осталог два пута недељено биће им обезбеђено свеже воће.

- У складу са могућностима, лицима лишеним слободе се обезбеђује сезонско свеже воће произведено на економији завода.
- Ван сезоне, током зиме, кува се компот од воћа производног на економији завода, које се чува у расхладној комори, а повремено се купују свеже јабуке.
- У прилогу достављамо копије јеловника.

5. У ОЗ Зрењанин лица лишена слободе ће добијати потврде о предаји писмена која се подносе Заводу.

- Окружни затвор у Зрењанину је поступио по наведеној препоруци .
Издата је наредба да се лицима лишеним слободе који се поднеском обраћају Заводу издаје потврда о предаји поднеска.
- У прилогу достављамо копије наредбе и обрасца потврде.

6. У ОЗ Зрењанин, приликом детаљног претреса, од лица лишених слободе се неће захтевати да скину сву одећу у исто време. У првој фази ће скидати одећу од појаса на горе, а у другој фази одећу од појаса на доле и након сваке фазе омогућиће им се да обуку скинуте делове одеће.

- Окружни затвор у Зрењанину је поступио по наведеној препоруци, тако што је дана 20.09.2018.године допунио постојеће процедуре о начину вршења детаљног претреса у складу са препоруком. Такође, у Књизи извештаја, дана 20.09.2018.године издата је наредба о начину вршења претреса у складу са Вашом препоруком
- У прилогу достављамо копије Процедуре претреса, Упутства за активност посете у посебној просторији и Књиге извештаја од 20.09.2018.године.

9. У ОЗ Зрењанин унапредиће се документовање повреда тако што ће здравствени радник повреде лица лишених слободе означавати на шематским скицама тела.

- Препорука је примљена к знању и по истој ће се поступати.
- Са садржајем наведене препоруке су упознати лекар завода и медицински техничари.
- У прилогу достављамо копију обавештења.

10. У ОЗ Зрењанин, када се са применом мере принуде везивање кожным каишевима отпочело без претходног мишљења лекара психијатра или неуропсихијатра, везаном лицу ће се у року од два сата од момента везивања обезбедити преглед лекара психијатра или неуропсихијатра, а његово телесно и душевно стање ће се континуирано и директно пратити од стране медицинског особља.

- Од момента Ваше посете до сачињавања овог обавештења није било примене мере принуде везивање кожным каишевима у овом заводу, али је препорука примљена к знању и по истој ће се поступати.

11. У ОЗ Зрењанин искључивање лица лишених слободе из редовног режима издржавања казне ће се обављати на основу одговарајуће одлуке донете у одговарајућој законској процедури.

- Препорука је примљена к знању и по истој ће се поступати.

12. У ОЗ Зрењанин лекар ће свакодневно посећивати и контролисати психофизичко стање лица према којима се извршава посебна мера усамљења и дисциплинска мера упућивања у самицу.

- Препорука је примљена к знању и по истој ће се поступати.
- Са садржајем наведене препоруке упознати су лекар завода и медицински техничари.
- У прилогу достављамо копију Обавештења.

14. Орган који у ОЗ Зрењанин води дисциплинске поступке против осуђених лица ће одлуку о врсти и висини евентуалне дисциплинске мере донети на основу чињеница утврђених из релевантних извештаја заводских служби.

- Са применом ове препорука почело се одмах по извршеној посети Заштитника грађана.
- У прилогу достављамо копије захтева дисциплинског органа и извештаја стручног тима о понашању и залагању на раду осуђеника.

17. Одсек за третман у ОЗ Зрењанину у евиденције о индивидуалним разговорима са осуђеним уносиће и обављене планске активности и тематске разговоре у вези са постављеним индивидуалним циљевима ради крајње оцене успешности постављеног индивидуалног циља.

- Планске активности и садржај индивидуалних разговора са осуђеним лицима, реализатори третмана уписују у своју интерну свеску/роковник. Апсолутно је немогуће уписати сваку изговорену реч, нити је то са становишта професионално вођеног разговора могуће. Добро вођен разговор подразумева двосмерну, квалитетну комуникацију, у супротном, разговор са осуђеним лицем свео би се на пуко записивање свега изговореног, а што је крајње непрофесионално и недопустиво.

Такође напомињем да се запослени у Одсеку за третман у потпуности придржавају Директиве о начину рада службеника третмана, а што је потврђено и приликом надзора рада који је извршила организациона јединица у саставу Управе за извршење кривичних санкција,

надлежна за инспекцијске послове. У предлогу и одлуци о програму поступања за свако осуђено лице, одређују се индивидуални циљеви, који јесу јасни, мерљиви и временски ограничени. Спровођење индивидуалних циљева запослени прате и евидентирају у обрасцима за сваки циљ понаособ а образложење неких од циљева, евидентира се и прати кроз образац Општег циља. Наведени образци се воде у електронској форми, што подразумева да се улажу у досијее, тек по окончању индивидуалног циља. На сваком образцу је јасно и недвосмислено наведено да ли је и у ком степену одређени циљ реализован, а што је од значаја за даљу реализацију програма поступања.

У Вашем извештају је такође наведено, да је уочено да се иницијатива за измену програма поступања не покреће под образложењем да осуђени није мотивисан да учествује у реализацији програма поступања.

Мотивисаност за учешће у реализацији програма поступања није једини индикатор који се узима у обзир приликом преиспитивања програма поступања. Саветодавни рад који одвија кроз планиране и непланиране разговоре са осуђеним лицима, јесте усмерен на подстицање осуђених, не само на узимање активније улоге и учешћа у реализацији програма поступања, већ и на покушаје кориговања одређених навика и ставова. Међутим, одређен број осуђених лица не жели да се активира и не жели ни на који начин да мења одређене образце понашања и у том смислу не одударају од остатка друштва, јер ни на слободи нису сви људи једнако мотивисани за постигнућем било које врсте, те их на исто нико ни не може присилити. У том смислу се не слажем са замерком да се службеници третмана не придржавају Директиве и не подстичу осуђена лица на активну сарадњу.

19. ОЗ Зрењанин предузео мере како би се уопстила притворена лица.

- Истичемо да у претходном периоду није било интересовања од стране притворених лица да се радно ангажују у заводу и изван завода. У сваком случају, овај завод ће, у складу са потребама и могућностима, али и захтевима притворених лица, по одобрењу поступајућег суда, пронаћи начине за њихово упошљавање.

20. ОЗ Зрењанин ће притвореницима обезбедити кретање на свежем ваздуху у трајању од најмање два часа.

- Обезбеђивање кретања притвореницима на свежем ваздуху у трајању од најмање два часа је отежано у условима изузетно великог бројног стања и осуђених и притворених лица у заводу, али пре свега недовољног броја запослених у Служби за обезбеђење. Повећањем броја запослених у тој служби, овај завод би био у могућности да у потпуности испуни наведену обавезу.

Међутим, напомињемо да се шетња и боравак на свежем ваздуху лицима лишеним слободе, упркос наведеним проблемима, омогућава и да иста траје у просеку 1 сат.

21. Службеници третмана у будућем поступању ће код области "поступци и активности према осуђеном" наводити прецизне активности у циљу смањења високог степена ризика за област која је оцењена као таква.

У оквиру ове препоруке истакнуто је: Увидом у поједине досијее утврђено је да се код оцењене високо ризичне области у делу слободних активности наводе „културно – просветне и спортске активности“ без конкретизовања активности у које осуђене треба укључити, каква је структура слободног времена потребна, односно какав је план и организација тих активности /које активности, колико често и када ће се спроводити

- Нетачан је податак да се културно- просветне и спортске активности наводе у делу високо ризично оцењених области. Образац бр.1 / Мишљење службеника третмана/ између осталог садржи и рубрике у којима се наводе области високог и средњег степена ризика а који се добија

након претходно попуњеног Упитника за процену ризика. Упитник садржи питања која се односе на начин на који је осуђени проводио слободно време у време када је био на слободи и уколико је скор бодова за ову област у зони високог или средњег степена ризика, исто се наводи у већ споменутим рубрикама у Мишљењу службеника третмана. Такође, у мишљењима службеника третмана као и у предлогу и одлуци о програму поступања, у рубрици „Поступци и активности према осуђеном“, наводе се индивидуални циљеви са јасно утврђеним временским роком за реализацију.

План и организација културно-просветних и спортских активности није могуће утврдити приликом израде предлога програма поступања, јер спровођење ових активности зависи од много чинилаца. Наиме, организација културних активности, односно позоришних или књижевних вечери зависи од могућности глумаца или књижевника који ионако показују добру вољу и великодушно пристају да учествују у наведеном, без икакве новчане надокнаде. Такође, план спортских активности је немогуће направити са унапред утврђеним терминима, јер исто зависи и од текућих послова у установи и могућности да се обезбеде услови за организацију спортских такмичења.

22. ОЗ Зрењанин ће омогућити лицима лишеним слободе да преко пакета добијају артикле који нису идентични онима које могу да купе преко кантине

- Лицима лишеним слободе није дозвољен пријем путем пакета, само оних артикала који се не могу прегледати. Како смо у обавези да се старамо о безбедности и здрављу лица лишених слободе, велики ризик би представљао пријем оних артикала у којима се могу наћи психоактивна средства, а које није могуће прегледати претходно. Управо из наведених разлога, лицима лишеним слободе је омогућено да прибаве артикле којих нема у кантини, на начин што се писмено изјашњавају о својим потребама, а завод наведене артикле непосредно прибавља-купује у другим малопродајним објектима.

24. Завод ће обезбедити да амбуланта (посебна просторија за обављање здравствених прегледа) буде опремљена подном лампом за преглед, негатоскопом за преглед рендген филомова, као и другом неопходном опремом за здравствени преглед и обављање амбулантних интервенција.

У складу са техничким могућностима, Завод ће обезбедити посебну просторију за обављање амбулантних интервенција.

- Просторија у којој се обављају здравствени прегледи лица лишених слободе, опремљена је опремом неопходном за здравствени преглед и обављање амбулантних интервенција, а која је прописана Правилником о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора ("Сл. гласник РС", бр. 110/2014 и 79/2016).

Између осталог, у амбуланти постоји подна лампа за преглед, као и негатоскоп за преглед рендген филомова.

- У прилогу достављамо фотографије подне лампа за преглед и негатоскопа.

25. Завод ће унапредити квалитет смештаја у просторијама за смештај оболелих лица, побољшаће доток природне светлости у просторији у којој је он недовољан, поправиће или заменити санитарне инсталације и побољшати стање хигијене.

- Са санацијом просторија за смештај лица лишених слободе, па и оболелих, је започето, као што је горе наведено у образложењу препоруке број 2.

26. Лекарски прегледи лица лишених слободе вршиће се само у присуству здравствених радника, сем у случају када здравствени радник другачије не затражи.

Припадници Службе за обезбеђење су дужни да лекара упозоре на све безбедносне аспекте који су релевантни за доношење одлуке од стране лекара о присуству немедицинског особља лекарском прегледу.

Уколико лекар захтева присуство немедицинског особља прегледу и/или другим медицинским радњама, неопходно је да чињеница о таквом захтеву, као и подаци о присутном немедицинском особљу буду забележени у медицинској документацији за конкретно лице лишено слободе.

- Сматрамо да је ова препорука донета на основу непотпуно утврђеног чињеничног стања. Наиме, управник завода је још 04.10.2016.године издао наредбу по којој, између осталог, запослени у Служби за обезбеђење неће присуствовати прегледима лица лишених слободе који се обављају у затворској амбуланти, осим у случајевима када лекарско особље то затражи из безбедносних разлога. Због наведеног се не може рећи да је пракса да се у овом заводу лекарски прегледи обављају уз присуство немедицинског особља.

Иако је са садржајем ове наредбе упознат лекар завода, сматрали смо да је целисходно да се упозна и са садржајем Ваше препоруке, а пре свега у делу који се односи на обавезу евидентирања присутности немедицинског особља у здравственом картону лица лишеног слободе, у случају када се она захтева.

- У прилогу достављамо копију Обавештења.

27. ОЗ Зрењанин ће од органа поступка (јавног тужиоца или суда који је одредио вештачење) прибављати писани налаз и мишљење вештака који је извршио преглед и обдукцију леша лица које је у тренутку смрти било лишено слободе.

- Од момента Ваше посете до сачињавања овог обавештења није било смртних случајева лица лишених слободе у овом заводу, али је препорука је примљена к знању и по истој ће се поступати.

Прилог: - као у тексту.

С поштовањем,

Управник,
Љиљана Бранковић